

درس چهاردهم : دین و اعتقادات

ردیف	متن سوالات
باورهای کهن آریایی	
۱	اعتقادات کهن آریایی بر اساس اساطیر کهن و مندرجات اوستا و سنگ نوشته ها چگونه بود؟ ۱. اقوام آریایی مهاجر به ایران مثل آریاییهای هند خدایان متعددی را میپرستیدند و آنها را بلع (بخشنده)، اهوره (سرور) و امرتا (بی مرگی) میخواندند. ۲. آنان برای خشنودی خدایان حیوانات را قربانی میکردند و سرودها و نیایش ها (دعاهای) گوناگونی می خواندند. ۳. افرادی با عنوان مغ مراسم و تشریفات دینی را اجرا میکردند. ۴. اقوام آریایی بر خلاف مردمان ایلام، بین النهرین، یونان و... برای خدایان خویش معابد با شکوه می ساختند. ۵. آریاییان همچنین برخی عناصر طبیعی مانند آب آتش و خاک را مقدس می شمردند
۲	در پیدایش و فرازو فرود تمدن ها چه چیزی تاثیر داشت؟ دین و باورهای دینی
۳	آریایی های مهاجر چه اعتقاداتی داشتند؟ اقوام آریایی مهاجر به ایران همچون آریایی های هند خدایان متعددی را می پرستیدند.
۴	مهاجران آریایی به ایران خدایان خود را چه می نامیدند؟ امرتا: بی مرگ اهوره: سرور بَغ: خدا ، خدایان
۵	اجراکنندگان مراسم و تشریفات دینی را چه می گفتند؟ مغ
۶	چرا اقوام آریایی برای خدایان خود معابد باشکوه نمی ساختند؟ اقوام آریایی برخلاف مردم ایلام، بین النهرین، یونان و ... برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی ساختند. آنان اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نمی شود؛ بلکه تمام قلمرو گیتی را در برمی گیرد
۷	عناصر طبیعی مقدس در آیین آریایی را نام ببرید؟ آب، آتش و خاک
زرتشت و تعالیم او	
۸	کدام پیام آور (پیامبر) در میان ایرانیان باستان ظهور کرد؟ زرتشت
۹	زرتشت در چه زمانی میزیست؟ بیشتر پژوهشگران احتمال می دهند که زرتشت در قرنهای هفتم و ششم پیش از میلاد میزیسته است
۱۰	منظور از امشاسپندان (یا جاودانان مقدس) چه کسانی هستند؟ گروهی از موجودات الهی که اهوره مزدا را در امر آفرینش و اداره ای امور جهان یاری میکنند
۱۱	زرتشت با کدام یک از آداب نیایش رایج در جامعه ی خود مخالف بوده؟ با قربانی کردن و کشتار بی رویه ی حیوانات به ویژه گاو مخالف بود و برگزار کنندگان آن ها را نکوهش کرده است
۱۲	پیامبر ایران باستان که بود؟ زرتشت
۱۳	زرتشت چه زمانی زندگی می کرد؟ اطلاع دقیقی درباره زمان و مکان تولد و مرگ این پیامبر ایران باستان در دست نیست. اخبار پراکنده ای که درباره زندگانی و سرنوشت او در کتاب اوستا و دیگر متون زرتشتیان آمده است اغلب جنبه افسانه ای دارد تا تاریخی. به هر حال بیشتر پژوهشگران احتمال می دهند که زرتشت در قرن های هفتم و ششم پیش از میلاد می زیسته است
۱۴	نام کتاب زرتشت چیست؟ اوستا
۱۵	بر پایه داستانه های باستانی نسخه از اوستا که در زمان هخامنشیان بر پوست گاو نوشته شده بود چگونه از بین رفت؟ بر اثر آتش سوزی تخت جمشید بدست اسکندر مقدونی از بین رفت
۱۶	تعالیم زرتشت بر چه چیزی استوار بود؟

جزوه سوالات متن دروس ۱ تا ۱۶ - تاریخ ۱ / تهیه کننده : احمد اسدی اقدم - دبیر تاریخ - مرند

<p>اساس تعالیم زرتشت بریگانگی و پرستش اهوره مزدا قرار دارد. برپایه آموزه های زرتشت. اهوره مزدا، آفریدگار آسمان ها و زمین. خورشید. ماه. ستارگان. آب ها و گیاهان. روشنایی و تاریکی است. هیچ چیز از دایره قدرت و خواست او بیرون نیست. مطابق تعالیم زرتشتی. گروهی از موجودات الهی که امشاسپندان یا جاودانان مقدس خوانده می شوند اهوره مزدا را در امر آفرینش و اداره امور جهان یاری می کنند</p>			
<p>۱۷ تعالیم زرتشت را بنویسید؟</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. اهوره مزدا آفریدگار همه چیز (آسمان، زمین، خورشید، ماه، ستارگان، آبها، گیاهان، روشنایی و تاریکی) است. ۲. هیچ چیز از دایره قدرت و خواست او بیرون نیست. ۳. گروهی از موجودات الهی که امشاسپندان یا جاودان مقدس خوانده می شدند اهورا مزدا را در امر آفرینش و اداره امور جهان یاری می کنند. ۴. دو نیرو یا مینوی نیک و بد جهان وجود دارد. آن کسیکه نیک و خیر را برگزیده، پیرو اهورا مزدا و آن کسیکه بد و شر را انتخاب می کند، پیرو اهریمن شمرده میشود. ۵. زرتشت به پیروانش سفارش می کرد که مینوی نیک را برگزیده و پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک را سرمشق زندگی خود قرار دهند. ۶. از دیگر آموزه های مهم زرتشت، اعتقاد به جهان آخرت و روز واپسین است (روزیکه درباره ی اعمال انسان، داوری خواهد شد. انسانهای نیک به جرگه ی یاران اهوره مزدا خواهند پیوست و انسانهای بد، به دوزخ افکنده و برده ای اهریمن خواهند شد 			
<p>۱۸ دونیروی نیک و بد در آیین زرتشتی چگونه بود؟</p> <p>برپایه تعالیم زرتشت. دونیرو یا مینوی نیک و بد در جهان وجود دارد. آن کس که نیک و خیر را برگزیند. پیرو اهوره مزدا و آن کس که بد و شر را انتخاب کند. پیرو اهریمن شمرده می شود</p>			
<p>۱۹ برپایه تعالیم زرتشت سرمشق زندگی انسان ها بر چند اصل استوار است؟</p>			
<table border="1"> <tr> <td data-bbox="90 1039 539 1093">پندار نیک</td> <td data-bbox="539 1039 967 1093">گفتار نیک</td> <td data-bbox="967 1039 1503 1093">کردار نیک</td> </tr> </table>	پندار نیک	گفتار نیک	کردار نیک
پندار نیک	گفتار نیک	کردار نیک	
<p>۲۰ منظور از جهان آخرت و روز واپسین در تعالیم زرتشت چیست؟</p> <p>از دیگر آموزه های مهم زرتشت. اعتقاد به جهان آخرت و روز واپسین است. روزی که درباره اعمال انسان در جهان داوری خواهد شد. نیکان به گروه یاران اهوره مزدا خواهند پیوست و بدان به دوزخ افکنده و برده اهریمن خواهند شد</p>			
<p>۲۱ زرتشت پیروان خود را از چه کارهایی نهی می کرد؟</p> <p>زرتشت با برخی آداب نیایش رایج در جامعه خود که میراث دوران گذشته بود. مانند قربانی کردن و کشتار بی رویه حیوانات به ویژه گاو مخالف بود و برگزار کنندگان آنها را نکوهش کرده است</p>			
<p>۲۲ اوستا چه زمانی نوشته شد و نسخه اش چگونه از بین رفت؟</p> <p>برپایه داستان های باستانی نسخه ای از اوستا که در زمان هخامنشیان بر پوست گاو نوشته شده بود بر اثر آتش سوزی تخت جمشید به دست اسکندر مقدونی از بین رفت</p>			
<p>۲۳ کدام پادشاه اشکانی اوستا را گردآوری کرد؟ یکی از پادشاهان اشکانی به نام بلاش یکم</p>			
<p>۲۴ در زمان کدام پادشاه ساسانی اوستا به خط و زبان اوستایی نوشته شد؟ شاپور دوم ساسانی</p>			
<p>۲۵ مادی ها چه چیزی را می پرستیدند؟</p> <p>درباره دین مادی ها اخبار چندانی در دست نیست. اما شواهدی وجود دارد که نشان می دهد آنها اهوره مزدا و برخی از خدایان کهن ایرانی همچون میترا را ستایش می کرده اند</p>			
<p>۲۶ روحانیون مادی چه نامیده می شدند؟ مغ</p>			
<p>۲۷ مغان در زمان مادی ها چه اختیاراتی داشتند؟</p> <p>برگزاری آیین های دینی از جمله خواندن نیایش ها و سرودها و رسم قربانی کردن را بر عهده داشتند. مغان بعدها که به تدریج دین زرتشتی را پذیرفتند به پیشوایان دینی جامعه زرتشتی تبدیل شدند. آنان نقش مهمی در آمیختن باورهای دینی کهن خود با تعالیم زرتشت داشتند</p>			
<p>۲۸ پژوهشگران چه دیدگاهی نسبت به دیدگاه های دینی هخامنشیان داشتند؟</p> <p>با اینکه سنگ نوشته ها نوشته های یونانی به ویژه تاریخ هرودت و نیز کاوش های باستان شناسی آگاهی های ارزشمندی درباره باورها آداب و</p>			

جزوه سوالات متن دروس ۱ تا ۱۶ - تاریخ ۱ / تهیه کننده : احمد اسدی اقدم - دبیر تاریخ - مرند

	<p>مراسم دینی پارسیان ارائه می کنند، اما پژوهشگران برجسته ایرانی و غیر ایرانی در خصوص پیروی هخامنشیان از دین زرتشتی اختلاف نظر دارند. عده ای از آنان برپایه برخی از مندرجات سنگ نوشته ها و دیگر شواهد تاریخی استدلال می کنند که هخامنشیان زرتشتی بوده اند و گروهی دیگر این نظر را قبول ندارند و می گویند شاهان هخامنشی به باورهای کهن ایرانی اعتقاد داشته اند</p>
۲۹	<p>پادشاهان هخامنشی چه دیدگاهی نسبت به دین مردم خود داشتند؟ در قلمرو پهنای حکومت هخامنشیان گروه ها و اقوام متعدد با فرهنگ و اعتقادات گوناگون زندگی می کردند. پادشاهان هخامنشی مردم را در پیروی از دین خود آزاد می گذاشتند و فرهنگ و عقاید اقوام تابع حکومت خود را محترم می شمردند. رفتار آزادمنشانه کورش بزرگ با مردمان مغلوب و احترام او به دین و آداب و رسوم این مردمان در آن زمان پدیده جدیدی بود</p>
۳۰	<p>کورش چه دیدگاهی به ملل مغلوب داشت؟ سطرهایی از منشور کورش به این مطلب اشاره دارد که او وقتی بابل را بدون خونریزی و غارت فتح کرد به نیایش و ستایش مردوک خدای بزرگ بابلیان پرداخت. در حالی که فرمانروایان آن زمان معمولاً پس از تسخیر شهر یا کشوری ساکنان آنجا را قتل عام معابدشان را غارت و به خدایان آنان اهانت می کردند</p>
۳۱	<p>خدای بزرگ بابل که کورش به ستایش آن پرداخت چه نام داشت؟ مردوک.</p>
۳۲	<p>اسکندر و سلوکیان چه نگرشی نسبت به فرهنگ ایرانی داشتند؟ اسکندر مقدونی و شاهان سلوکی کوشش بسیار کردند تا زبان فرهنگ و باورهای یونانی را در ایران ترویج کنند اما بیشتر ایرانیان بر دین سنت ها آداب و رسوم نیاکان خود باقی ماندند. از این رو در دوران سلوکیان و اشکانیان علاوه بر اهوره مزدا خدایان کهن ایرانی همچون مهر و آناهیتا هم ستایش می شدند. برخی از پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان معابدی را برای آناهیتا ساختند</p>
۳۳	<p>از چه زمانی دین زرتشت در عصر اشکانی رواج یافت؟ در اواسط دوره اشکانیان دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و برخی از پادشاهان اشکانی به این دین گرویده و یا از آن پشتیبانی کردند</p>
۳۴	<p>کدام پادشاه اشکانی از آیین زرتشتی حمایت کرد؟ بلاش یکم.</p>
۳۵	<p>کدام باور ایرانی در عصر اشکانی به اروپا رفت؟ ستایش ایزد مهر (میترا).</p>
۳۶	<p>اشکانیان چه نگرشی مذهبی داشتند؟ اشکانیان همانند هخامنشیان حامی سیاست آزادی دینی بودند. ایرانیان و دیگر مردمانی که در سرزمین های تحت فرمانروایی حکومت اشکانی زندگی می کردند در ستایش خدایان و انجام مراسم دینی خود آزاد بودند. آزادی دینی اشکانیان زمینه مناسبی را برای همزیستی مسالمت آمیز پیروان دین ها و عقاید مختلف فراهم آورد</p>
۳۷	<p>اقلیت های دینی در زمان اشکانیان چگونه زندگی می کردند؟ یونانی تبارانی که در ایران می زیستند بدون هیچ مزاحمتی خدایان خود را می پرستیدند. مجسمه هایی از این خدایان در کاوش های باستان شناسی پیدا شده است. یهودیان همچون دوره هخامنشی حکومت ایران را پناهگاه مناسبی برای خود می شمردند</p>
۳۸	<p>کتاب های بودایی اولین بار توسط چه کسی ترجمه شد؟ شاهزاده ای از خاندان اشکانی برای نخستین بار کتاب های بودایی را به زبان چینی ترجمه کرد</p>
۳۹	<p>مهم ترین منابع اطلاعاتی دین ساسانی چیست؟ منابع این اخبار و آگاهی ها عبارتند از سنگ نوشته ها سکه ها ، کتاب های دینی و اندرزنامه های زرتشتیان برخی آثار مورخان مسلمان ، یونانی و رومی و نیز شاهنامه فردوسی</p>
۴۰	<p>کدام حکومت دین زرتشتی را رسمی اعلام کرد؟ ساسانیان.</p>
۴۱	<p>روحانیان در عصر ساسانی چه جایگاهی پیدا کردند؟ گسترش و رسمیت یافتن دین زرتشتی نفوذ و قدرت روحانیان زرتشتی را به طرز چشمگیری افزایش داد. در راس آنان روحانی برجسته ای با عنوان موبدان موبد قرار داشت که از جایگاه بلندی در دربار برخوردار بود. پادشاهان ساسانی معمولاً برای تصمیم گیری در مسائل مهم حکومتی با موبدان مشورت می کردند</p>
۴۲	<p>در راس روحانیان در زمان ساسانیان چه کسی قرار داشت؟ موبدان موبد</p>

جزوه سوالات متن دروس ۱ تا ۱۶ - تاریخ ۱ / تهیه کننده : احمد اسدی اقدم - دبیر تاریخ - مرند

۴۳	روحانیان زرتشتی در زمان ساسانیان چه مناسبی داشتند؟ سلسله مراتبی از روحانیان جای می گرفتند که عهده دار مسئولیت هایی مانند قضاوت و دادرسی اداره آتشکده ها اجرای مراسم و آداب مذهبی و تعلیم آموزه های زرتشتی بودند.
۴۴	چرا روحانیون زرتشتی به فکر مکتوب کردن اوستا شفاهی برآمدند؟ موبدان ترجیح می دادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند. ولی تحولات دینی این عصر از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل سند و مدرک قابل استنادی در اختیار داشته باشند اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند هرچند به نقل شفاهی آن رغبت بیشتری داشتند
۴۵	آتش چه جایگاهی در دین زرتشتیان داشت؟ آتش عنصری مقدس بود و زرتشتیان با نیایش در برابر آتش اهوره مزدا را ستایش می کردند. به همین دلیل در دوره ساسانیان آتشکده های بسیاری در شهرها و روستاهای ایران ساخته شد
۴۶	سه آتشکده مهم عصر ساسانی را نام ببرید؟ ۱- آذربرزین مهر مخصوص کشاورزان در خراسان ۲- آذرگشنسپ ویژه شاهان در آذر بایجان ۳- آذرقرنَبغ خاص موبدان در فارس
۴۷	در زمان ساسانیان کدام کتاب که دانشنامه عقاید زرتشتی بودند نوشته شد؟ دینکرد
۴۸	غیر از کتاب دینکرد چه کتاب مذهبی در زمان ساسانیان نوشته شد؟ کتاب بندهشن
۴۹	با قوی شدن روحانیون زرتشتی کدام گروه ها با مشکلات روبه رو شدند؟ برخی گروه های غیر زرتشتی همچون مانویان و مسیحیان با مسائل و مشکلاتی رو به رو شدند
۵۰	مهم ترین و مفصل ترین کتاب های اعتقادی که بر اساس تعالیم زرتشت به زبان پهلوی تعلیم گردید را نام ببرید؟ ۱- دینکرد که دانشنامه ای مشتمل بر عقاید زرتشتی است ۲. کتاب بندهش
۵۱	از چه زمانی در دوره ساسانی گروه های غیر زرتشتی (مثل مانویان و مسیحیان) با مشکلاتی روبه رو شدند؟ با رسمیت یافتن دین زرتشتی و نیرومندشدن موبدان
۵۲	اعتقادات مانی را بیان کنید؟ مانی با ترکیب آموزه هایی از دین های زرتشتی، مسیحی و بودایی آیین جدیدی را عرضه کردمانی عقیده داشت که او و پیامبران پیش از وی آمده اند تا روح را که از دنیای نور است از جهان مادی و تاریکی برهانند و انسان را به رستگاری برسانند
۵۳	مانی از کدام پادشاه ساسانی برای تبلیغ عقاید خود اجازه گرفت؟ شاپور یکم
۵۴	مانی و پیروانش برای تفهیم مطالب خود (در کتاب هایشان) چه شیوه ای را به کار گرفتند؟ کتاب های خود را به زبان های مختلف می نوشتند و گاه از نقاشی استفاده میکردند
۵۵	مانی عقاید خود را در چه کتابی نوشت؟ در کتابی به عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد
۵۶	برخورد موبدان با مانی چگونه بود؟ موبدان به شدت با آیین مانوی مخالف بودند. آنان پس از شاپور اقدامات خود را برای نابودی مانی و مانویان تشدید کردند
۵۷	مانی چه سرنوشتی داشت؟ سرانجام در زمان بهرام یکم مانی به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد. پیروان او نیز که تحت تعقیب و شکنجه قرار گرفته بودند به مناطق مرزی امپراتوری ساسانی و یا سرزمین های دیگر گریختند
۵۸	مانی در زمان کدام پادشاه ساسانی اعدام شد؟ در زمان بهرام یکم
۵۹	مانی چه عقیده ای داشت؟ مانی با ترکیب آموزه های زرتشتی مسیحی و بودایی آیین جدیدی را عرضه کرد. او از شاپور یکم اجازه گرفت که عقاید خود را تبلیغ کند. مانی عقیده داشت که او و پیامبران پیش از وی آمده اند روح را که از دنیای نور است از جهانی مادی و تاریکی برهانند و انسان را به رستگاری برسانند